

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/718/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514201519
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7514201519.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci navrhovateľky N. G., nar. XX.X.XXXX, bytom I. F., L. XXX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti odporcovi K. U. N., s.r.o., so sídlom v G., K. XX, IČO: 35 792 752, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu 15C 36/2014-11 z 28.4.2014 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie s tým, že predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi 26.9.2008, v konaní vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C 170/2014.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky vyplývajúceho z dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzavretej medzi účastníkmi dňa 26.9.2008. Súčasne spoločnosti W. H., s.r.o., so sídlom I. M. W. H., H., IČO: 36 199 222, zakázal vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi 26.9.2008 a navrhovateľke uložil povinnosť v lehote do 30 dní od doručenia uznesenia podať na Okresnom súde Košice - okolie návrh na začatie konania vo veci samej.

Rozhodol tak o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý navrhovateľka odôvodnila tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy z 26.9.2008 uzatvorená medzi ňou a odporcom bola podpísaná na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 26.9.2008 ako formulárovej zmluvy s výškou poskytnutého úveru 50.000 Sk, t.j. 1.659,70 €, obsah ktorej nemala možnosť ovplyvniť, čím boli porušené jej práva na ochranu spotrebiteľa, a na žiadosť odporcu jej zamestnávateľ začal vykonávať od júna 2009 pravidelné zrážky z jej mzdy v zmysle dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto je neplatná, pričom do marca 2012 jej takto zrazil celkovo sumu 3.486,84 € a za danej situácie navrhovateľka nemá vôbec žiadny prehľad o skutočne uhradených platbách a o tom, či zrážky zo mzdy boli použité na splatenie istiny, úrokov alebo iných skrytých poplatkov. Súd prvého stupňa návrh právne posúdil podľa ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 1 prvá veta, § 76 ods. 1 písm. e/ a f/, § 76 ods. 2 a § 102 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila nárok i naliehavosť situácie nebezpečenstvom bezprostredne hroziacej ujmy na jej právach, a preto stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel v požadovanom rozsahu.

Uznesenie napadol včas podaným odvolaním odporca, lebo bol toho názoru, že na nariadenie predbežného opatrenia neboli splnené zákonné predpoklady, že súd nerešpektoval zásady rozhodovania o predbežnom opatrení a odôvodnenie uznesenia nespĺňa základné materiálne náležitosti vyžadované pre uznesenie o nariadení predbežného opatrenia a je arbitrárne, keďže neobsahuje žiadny právny názor súdu, iba poukaz na ustanovenia zákona, zakladá tak porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR (uznesenie sp. zn. 6 Obo 48/01), ako

aj Ústavného súdu SR (nález sp. zn. IV. ÚS 257/2010), z ktorej citoval právny názor. Vytýkal súdu, že nepristúpil k hodnoteniu dôkazov a v rozhodnutí neuviedol dôvody, ktoré ho viedli k predbežnému záveru o osvedčení ohrozenia práva navrhovateľky a existencii bezprostrednej ujmy, a teda v čom je naliehavá potreba úpravy vzťahov medzi účastníkmi a v čom spočíva nebezpečenstvo hrozacej ujmy pre navrhovateľku, keď v odôvodnení uznesenia len stroho konštatoval, že navrhovateľka osvedčila svoj nárok aj potrebu naliehavosti riešenia situácie a nebezpečenstvo hrozacej ujmy. Poukázal ďalej na podstatu dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je prostriedkom zabezpečenia záväzkov a slúži najmä k úhrade dlhu zo zmluvy, jeho splátok a úrokov, pričom sa jedná o rovnocenný spôsob splácania dlhu ako uhrádzanie splátok vkladom v banke, platením prostredníctvom pošty, trvalým príkazom a pod. a veriteľovi vzniká právo použiť tento inštitút, len čo sa pohľadávka stala splatnou a v prípade nesplácania dohodnutých splátok, a to bez schválenia súdnym rozhodnutím. Uviedol, že tento zabezpečovací prostriedok nebol zo spotrebiteľského práva zákonodarcom vylúčený ako neprípustný, a nejedná sa v tomto smere ani o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože dohoda o zrážkach zo mzdy bola individuálne dojednaná a samotná nemá ako vytvárať nerovnosť v právach a povinnostiach strán, pričom nie je možné ju označiť za hrubo nevyváženú len z toho dôvodu, že spotrebiteľ si túto individuálne dojednanú dohodu ani nevšimne. Tvrdil, že dôsledkom predbežného opatrenia je stav, kedy nedochádza k splácaniu dlhu, čím je poškodzovaný ako veriteľ, a súčasne sa dlžník - navrhovateľka dostáva do väčšieho omeškania, takže predbežným opatrením sa v konečnom dôsledku dosiahla úprava takých vzťahov medzi účastníkmi, kedy jeho účinky sú v neprospech obidvoch strán. Bol toho názoru, že ani zo samotného návrhu nevyplýva naliehavosť situácie alebo nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, pričom táto možná hrozaca ujma nie je žiadnym spôsobom dokladovaná napr. formou potvrdení o príjme, na základe ktorého by bola možnosť teoreticky uvažovať o nebezpečenstve hrozacej ujmy v prípade nepriaznivej finančnej situácie navrhovateľky. Poukázal tiež na to, že zamestnávateľ vykonáva zrážky navrhovateľke od júna 2009, pričom navrhovateľka namieta neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy v roku 2014, a z uvedeného žiadnym spôsobom nevyplýva naliehavosť situácie a potreba dočasnej úpravy pomerov. Vzhľadom na uvedené považoval predbežné opatrenie za nedôvodné, narušajúce zmluvný vzťah účastníkov, a preto navrhol uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnúť a priznať mu náhradu trov konania vo výške 80,89 €.

Navrhovateľka sa písomne vyjadrila k odvolaniu odporcu (č.l. 20 - 23) a navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. K tvrdeniam odporcu uviedla, že dohoda o zrážkach zo mzdy je jednoznačne neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorej obsah nemohla žiadnym spôsobom ako spotrebiteľka ovplyvniť, a ktorú navyše nemohla ani vylúčiť, mohla ju len bezo zmeny prijať. Bola toho názoru, že dôvodnosť svojich tvrdení o neprijateľnosti a neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre účely predbežného opatrenia podrobne a dostatočne odôvodnila, sú podložené platnou právnou úpravou a opierajú sa o rozhodovacia činnosť súdov Slovenskej republiky, ako i Súdneho dvora Európskej únie, s ktorými sa stotožnil taktiež konajúci súd. Poukázala na judikatúru Najvyššieho súdu SR - uznesenie sp. zn. 5 Obdo 33/2012, 6 Cdo 171/2010 (citovala právny názor v týchto rozhodnutiach vyslovený) a uviedla, že základným cieľom a účelom predbežného opatrenia v občianskom súdnom konaní je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené judikovanie nároku vo veci samej. Považovala za nevyhnutné poskytnutie jej ochrany predbežným opatrením a dočasne (do rozhodnutia súdu vo veci samej) zamedziť výkonu zrážok zo mzdy vzhľadom na skutočnosti uvedené v návrhu a predpoklad, že dohoda o zrážkach zo mzdy bude vyhlásená za neplatnú. Zásadným v tomto prípade je taktiež porovnanie práva dodávateľa (odporcu) na výkon zabezpečovacieho prostriedku, ktorého platnosť je viac než pochybná a na druhej strane práva spotrebiteľa (navrhovateľky) na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Z práva Európskej únie, ustanovení právnych predpisov SR a judikatúry Súdneho dvora EÚ i všeobecných súdov SR je zrejmé, že právo spotrebiteľa na ochranu svojich práv musí byť uprednostnené pred právom dodávateľa na výkon zrážok zo mzdy, o to viac v prípade, ak je dôvodne spochybnená nielen platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ale aj existencia samotného nároku.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a uznesenie podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, lebo je vecne správne.

Ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon (exekúcia) súdneho rozhodnutia bol ohrozený, môže súd pred začatím konania vo veci samej alebo i po jeho začatí (§ 74 ods. 1 a § 102 ods. 1 O.s.p.) nariadiť predbežné opatrenie, ktorým (podľa návrhu účastníka)

môže uložiť, aby druhý účastník nenakladal s určitými vecami alebo právami alebo aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal (§ 76 ods. 1 písm. e/, f/ O.s.p.). Navrhované predbežné opatrenie súd nariadi, ak je preukázané, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov alebo ak existuje obava, že exekúcia bude ohrozená, a ak budú aspoň osvedčené skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a ak je zrejmé, že bez okamžitej (i keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Unesenie dôkazného bremena z tohto hľadiska predpokladá, aby navrhovateľ označil dôkazy aspoň základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený predbežným opatrením, a tiež dôkazy pre osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia.

Vzhľadom na to, že predbežné opatrenie predstavuje iba dočasnú úpravu práv a povinností účastníkov, keď upravuje pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon súdneho rozhodnutia iba do konečného vyriešenia veci bez toho, aby ním bol predurčený priebeh procesu samotného sporu alebo prejednané rozhodnutie sporu, je dané právnou úpravou, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhoduje súd iba podľa údajov a informácií, ktoré sú obsiahnuté v návrhu a v listinách predložených navrhovateľom bez toho, aby bolo umožnené druhému účastníkovi sa k návrhu vyjadriť (§ 75 ods. 8, 9 O.s.p.). Potrebu navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov súd pri rozhodovaní o návrhu posudzuje vo vzťahu k nároku, ktorý navrhovateľ chce uplatniť, príp. uplatnil žalobou vo veci samej a ktorý bude vyriešený konečným rozhodnutím vo veci samej.

Odvolačný súd po oboznámení sa s obsahom spisu a predložených listinných dôkazov a preskúmaní skutkových a právnych dôvodov návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, sa stotožňuje so správnym záverom súdu prvého stupňa v prejednávanej veci o splnení zákonných predpokladov pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia podľa § 74 ods. 1 O.s.p. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní postupoval podľa uvedených zásad, v potrebnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a na ich podklade dospel k správny právny záverom, pričom správne sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (§ 76 ods. 4 O.s.p.).

Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka skutočnosťami uvedenými v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a predloženými listinnými dôkazmi osvedčila oprávnenosť navrhovaného predbežného opatrenia z hľadiska existencie (ohrozeného) práva a pravdepodobnosti nároku, ktorý je predmetom konania vo veci samej (o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej 26.9.2008). Rovnako navrhovateľka predloženými listinnými dôkazmi osvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy odôvodnené obavou, že bez poskytnutia predbežnej ochrany by boli ohrozené jej práva vyplývajúce z uzavretej zmluvy o úvere z 26.9.2008, a to vykonávaním nezákonných zrážok z jej mzdy nad rámec dlžnej sumy z úverovej zmluvy uzavretej s odporcom. Z obsahu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a predložených listinných dôkazov je zrejmé, že odporca pristúpil k realizácii dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho prostriedku, ktorá bola súčasťou úverovej (formulárovej) zmluvy bez toho, aby túto zmluvnú podmienku s navrhovateľkou individuálne dojednal, jej obsah tak navrhovateľka nemohla ovplyvniť ani vylúčiť, a na jej základe zamestnávateľ navrhovateľky W. H., s.r.o. v období od 6/2009 do 3/2012 realizoval zrážky zo mzdy navrhovateľky v celkovej výške 3.486,84 € (pričom podľa úverovej zmluvy bol navrhovateľke poskytnutý revolvingový úver s úverovým rámcom vo výške 50.000 Sk, t.j. 1.659,70 €), ktoré aj poukázal na účet odporcu č.ú.: XXXXXXXXXX/XXXX. Výška dlžnej sumy z uzavretej zmluvy o úvere (zostatok istiny s prísl.) je pritom medzi účastníkmi sporná, a navrhovateľka podanou žalobou vo veci samej (konanie je vedené na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C 170/2014) sa domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej súčasne so zmluvou o úvere z 26.9.2008, považujúc ju za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, rozpornú s právom Európskej únie a judikatúrou Súdného dvora EÚ, a preto neplatnú (§ 39 Občianskeho zákonníka). Za týchto okolností je dostatočne osvedčená obava navrhovateľky, aby na základe tejto dohody nedošlo k neprijateľným a nezákonným zrážkam z jej príjmov nad rámec dlžnej sumy z úverovej zmluvy z 26.9.2008 uzavretej s odporcom, a je tak osvedčená aj potreba navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o určenie platnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi 26.9.2008, a to aj za účelom zamedzenia vzniku prípadných ďalších sporov medzi účastníkmi. Dohoda o zrážkach zo mzdy sa totiž od ostatných zabezpečovacích prostriedkov líši tým, že uspokojenie pohľadávky veriteľa nielen zabezpečuje, ale súčasne ide o prostriedok splácania veriteľovej pohľadávky, keďže na jej základe sa pohľadávka veriteľa postupne aj uspokojuje zrážkami zo mzdy dlžníka, ktoré dlžník s veriteľom dohodol a ktoré vykonáva platiteľ jeho mzdy a dohodnuté zrážky pravidelne vypláca veriteľovi,

a to až do úplného zaplataenia veriteľovej pohľadávky. V danej veci je značne pravdepodobné, že zamestnávateľ navrhovateľky na základe dohody o zrážkach zo mzdy realizuje plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktoré je takto realizované v rozpore so zákonom, a preto nariadeným predbežným opatrením bol dôvodne zamestnávateľovi navrhovateľky W. H., s.r.o. ako tretej osobe uložený zákaz zrážky zo mzdy navrhovateľky na základe tejto dohody v prospech odporcu ďalej vykonávať, keďže to možno od neho spravodlivo požadovať (§ 76 ods. 2 O.s.p.).

Skutočnosti a námietky odporcu uvedené v odvolaní, ktoré sa týkajú posúdenia platnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho prostriedku, budú predmetom konania vo veci samej a v tomto konaní k nim nebolo možné prihliadnuť, lebo by to znamenalo neprípustné prejudikovanie konečného výsledku sporu. K odvolacím námietkam odporcu treba tiež uviesť, že pre dočasnú úpravu pomerov účastníkov v čase podania návrhu stačí osvedčiť skutočnosti odôvodňujúce potrebu navrhovanej dočasnej úpravy pomerov, a nie je potrebné, aby súd pred nariadením predbežného opatrenia pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťoval všetky (rozhodujúce) skutočnosti, ktoré sú potrebné pre preukázanie nároku a vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd pri rozhodovaní o predbežnom opatrení totiž zisťuje v potrebnom rozsahu iba najvýznamnejšie skutočnosti, a nemusí pritom dbať na všetky formalities ako je tomu pri dokazovaní; postačuje, ak tvrdené skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana - vzhľadom na všetky okolnosti sa javia ako nanajvýš pravdepodobné (osvedčené). Pri nariadení predbežného opatrenia preto súd poskytne oprávnenému účastníkovi a jeho ohrozeným právam dočasnú ochranu, prípadne zabráni ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj v situácii, ak skutkový stav veci nie je náležite zistený, a teda ak subjektívne právo a jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou pomerov účastníkov predbežným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi, lebo ide o procesné rozhodnutie, ktorým sa žiaden nárok nepriznáva, ani nedeclaruje, či tu právo je alebo nie je. V danom prípade o (ne)platnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi 26.9.2008 bude rozhodnuté na základe vykonaných dôkazov v konaní o veci samej, preto táto otázka v tomto konaní (o predbežnom opatrení) nemusí byť spoľahlivo preukázaná, keďže nariadením predbežného opatrenia nejde o konečné vyriešenie sporu medzi účastníkmi z hľadiska hmotného práva, ale o rozhodnutie dočasné, ktorým sa zabezpečuje, aby rozhodnutie vo veci malo vôbec reálny význam. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že na spotrebiteľské zmluvy ako osobitný druh zmlúv, ktoré boli uzavreté medzi dodávateľom a spotrebiteľom ako tzv. formulárové zmluvy, obsah ktorých spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ani vylúčiť (bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela a bez ohľadu na to, či došlo k tzv. voľbe práva, alebo či sa jedná o tzv. absolútny obchod) treba aplikovať predovšetkým právnu úpravu tzv. spotrebiteľského práva vrátane neprijateľných zmluvných podmienok a všeobecných zásad v nej vymedzených, ako aj príslušnú osobitnú úpravu (podľa toho, o aký zmluvný typ ide), keďže jednou z charakteristických čŕt spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky (§ 53 ods. 1 OZ).

Napokon za neopodstatnenú treba považovať aj námietku odporcu, že napadnuté uznesenie nie je riadne odôvodnené, keďže súd (podľa názoru odporcu) neuviedol žiadne dôvody, ktoré ho viedli k predbežnému záveru o osvedčení ohrozenia práva navrhovateľky a existencii bezprostrednej ujmy. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa návrh v celom rozsahu považoval za dôvodný so zreteľom na skutkové a právne dôvody obsiahnuté v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (ktorý bol odporcovi doručený súčasne s uznesením o predbežnom opatrení), s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. V ust. § 76 ods. 4 O.s.p. je súdu daná možnosť takého postupu, podľa ktorého ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie, a stotožní sa skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to iba skonštatuje v odôvodnení svojho rozhodnutia a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

Z uvedených dôvodov, keďže odporca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili vecnú správnosť napadnutého uznesenia a odôvodňovali iné rozhodnutie o návrhu, bolo napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdené. Odvolací súd súčasne rozhodol v súlade so zákonnou úpravou (§ 76 ods. 3 O.s.p.) tak, že predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia vo veci samej v konaní vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C 170/2014 o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, aby bolo nepochybné vymedzené časové trvanie predbežného opatrenia a nedošlo ním k neprimeranému zásahu do práv odporcu.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, lebo o trovách predbežného opatrenia (vrátane trov tohto odvolacieho konania) rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí o veci samej v konaní sp. zn. 15C 170/2014 (§ 145, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.